

Програма за трансгранично сътрудничество по ИПП България–Турция
№ на проекта: 2007СВ16ІР0008-2013-3-040

ЗНАНИЕ ЗА ПОКОЛЕНИЯТА

РОДОВИ ИСТОРИИ
ОТ ТРАНСГРАНИЧЕН РЕГИОН
БЪЛГАРИЯ–ТУРЦИЯ

Programme co-funded by the
EUROPEAN UNION

ПРОЕКТИ БЕЗ ГРАНИЦИ

www.ipacbc-bgtr.eu

ПРОЕКТ PROJECT
Фестивал на поколенията Festival of generations

Сборникът „Знание за поколенията“ е разработен в рамките на проект „Фестивал на поколенията“, финансиран от Програмата за трансгранично сътрудничество България–Турция по ИПП 2007–2013. Той е резултат от партньорството на три организации в трансграничния регион: Сдружение „Платформа Агора – клон Бургас“, СОУ „Епископ Константин Преславски“, гр. Бургас и Гимназия „Люлебургаз“, гр. Люлебургаз, Турция.

Сборникът е съставен от автентични родови истории, записани от ученици от 9-ти до 12-ти клас от СОУ „Епископ Константин Преславски“, гр. Бургас и Гимназия „Люлебургаз“, гр. Люлебургаз, Турция, участници в проекта. Той е елемент от разработен и приложен в рамките на проекта цялостен модел за преодоляване на границите между поколенията и изграждане на комуникационни мостове между тях, базирани на споделяне на опит и ценности.

Заслуга за издаване на сборника имат учениците от двете училища, проучили своите родословни дървета, екипите от преподаватели, работили методически с тях, както и екипът на „Платформа АГОРА – клон Бургас“ изготвил методологията, общата редакция на текстовете и издаването на сборника.

© Сдружение „Платформа Агора – клон Бургас“, 2015

Превод от турски език: Татяна Благова

Проектът е съфинансиран от Европейския съюз чрез Програма за трансгранично сътрудничество по Инструмента за предприсъединителна помощ България–Турция, ССИ №: 2007СВ16ІР0008. За съдържанието на тази публикация отговорност носи единствено сдружение „Платформа АГОРА – клон Бургас“ и не може по никакъв начин да отразява мнението на ЕС или на Управляващия Орган на Програмата.

ЗНАНИЕ ЗА ПОКОЛЕНИЯТА

Сборникът „Знание за поколенията“ е продукт на променената среда на общуване между поколенията в рамките на проект „Фестивал на поколенията“. Той е съставен от родови истории, записани от млади хора в ученическа възраст, тръгнали с емоцията и любопитството на младостта да търсят своите корени. Семейните истории, включени в него носят опита и мъдростта на предишните поколения, преосмислени през юношеската чувствителност.

Сборникът съдържа малка част от родовите истории, записани от ученици от СОУ „Епископ Константин Преславски“, гр. Бургас и Гимназия „Люлебургаз“, гр. Люлебургаз, Турция. В срещи със свои родственици те проучваха бита, обичаите, традициите, говора, вкусовете, облеклата на своите родове. Изследваха историята на фамилното си име, разглеждаха снимки от старите албуми, проучваха и записваха съхранената памет на родовете си. Общувайки, те обогатиха общата си култура, научиха нови думи, нови рецепти, запознаха се с традиционни практики и модели на поведение. Надграждайки знанията си, младите хора придобиха съзнание за принадлежност към нещо по-голямо и значимо – своя род и общност.

Това взаимодействие се оказва изключително важно и за двете страни. Темите, занимаващи по-възрастното поколение отвори-ха пространство за младите, изпълнено с ценности и уроци за живота. Знанието и опита, натрупани от тях през годините се оказаха неocenim източник на подкрепа. Докосването до миналото засили солидарността и толерантността между поколения-

РОДОВИ ИСТОРИИ
ОТ БУРГАС И СТРАНДЖА,
БЪЛГАРИЯ

Карамфила

Бащата на дядо ми умира във Втората световна война, а майка му е убита от германците. Той успял да се спаси, но останал сирак. Някаква жена на име Фита го открила и отгледала като свое дете. След години тя го изпратила да учи във Враца. Там той се запознал с баба ми Дамяна. Тя била от заможно семейство, а той – сиромаш човек. Залюбили се, след което баба ми се съгласила да му пристане, защото семейството ѝ отказало да я даде на дядо ми. Решили да избягат от врачанския край и се заселили в едно малко село – Церова кория – близо до Велико Търново, откъдето е дядо ми. Тъй като нямал образование, той се хващал на всякаква работа, за да осигури препитанието им. Родила им се дъщеря. Била съвсем мъничка – само на три дни, когато я взели със себе си на полето. Трябвало да работят! Повили детето добре и го оставили на нивата. Изведнъж дядо ми видял змия близо до детето. Бързали да го спасят, но въпреки това то умряло в ръцете му.

След няколко мъчителни години дядо станал майстор в строителния занаят. Родило им се момиче, което кръстили Карамфила – моята майка.

Записала: Стефани Тишкова

Оцелял

Прадядо ми Мехмед Адем произхождал от бедно селско семейство. Баща му Адем събирал цял месец яйца от домашните кокошки, които продавал като минавал през селата, за да изкара някой друг лев за обучението му. Спечелените пари давал на сина си за харчлък* като го изпращал с влака за Шумен, където той ходел на училище.

Веднъж, връщайки се от училище, прадядо Мехмед Адем слязъл от влака в село Дъскотна и както обикновено, тръгнал пеш към бащината си къща. Било зима, валяло сняг и духал силен вятър. Разстоянието, което трябвало да измине било около двадесет и пет километра. Пътят за родното му село Подгорец минавал през

* харчлък – [от тур.] – пари за лични разходи

корията*. Когато наближил корията, чул вълчи вой. Огледал се. Бил сам! За да се защити се покатерил на едно дърво и зачакал. Вълците дошли и се завъртели около дървото. Прадядо бил принуден да чака на дървото до разсъмване. Призори вълците си отишли. Прадядо ми скочил от дървото и се прибрал много уплашен, но жив и здрав вкъщи.

Записал: Ахмед Денис Хаджиабрахим

Късмет

Баба ми Пауна била на 7 години. Един ден, както обикновено с по-големия ѝ брат тръгнали за училище. Те живеели извън града и пътят до училището им бил около половин час. Този ден бил много студен. Валял силен сняг и покрил всичко с дебела покривка. Почти стигнали до училището, когато видели в далечината няколко деца да си играят в снега. Щом брат ѝ ги видял се затичал към тях и оставил баба ми да върви сама. След малко дошъл ухилен до уши и казал, че няма да учат заради силния сняг. В началото баба се зарадвала, но тъй като снегът се усилвал, тя го помолила да се прибират вкъщи. На връщане минали покрай една прасковена градина. Баба много я харесвала. През лятото си играела в нея и хапвала от сладките праскови. Тя спряла пред прасковената градина и за миг се разсеяла. Когато се обърнала, брат ѝ вече го нямало, а стъпките му бяха заличени от силния сняг. Започнала да плаче и се скрила до едно от прасковените дръвчета близо до пътеката. След това си спомняла само, че се събудила вкъщи, завита с дебели юргани. Случайно я бил открил до дървото един старец, излязъл на разходка с кучето си. То я намерило затрупана в снега. От нея се е виждало само едно рамо.

* кория – малка дъбова горичка

Записал: Митко Колев

Злощастие

Дядо ми по бащина линия – Осман Салим Ибрям е роден в село Каравельово, община Руен. Бил е третото дете в семейството. Баща му имал къшла* на къра* и около 100 кози. Всеки ден дядо и братята му отивали да пасат козите. Ставали сутрин много рано. Дори не закусвали, а си носели храна за из път.

Един ден станали рано и както обикновено тръгнали за къшлата. Когато пристигнали, видели отгоре на къшлата два дупки. Силно притеснени влезли в къшлата и видели всички кози да лежат без да мърдат. Гледката била ужасяваща! После разбрали, че два вълка са влезли и убили всичките кози. Дядо ми едва сдържал сълзите си да не капнат! Страх го било за баща му, когато види тази сцена. След това нещастие семейството на дядо ми се отказало от гледането на животни. Занимавали се със земеделие. Работели като майстори – строители. От този момент нататък, семейството преживявало с много трудности и лишения.

Записала: Мийрем Осман

* Къшла – зимна кошара за добитък

* кър – нива, поле

Изпитание

Дядо ми бил на около 11–12 години и ходил овчар с вуйчо си и брат си – по онова време млади ергени. Един ден, привечер, вуйчо му казал: „Митко, ние с батко ти Стоян ще отидем до село по седенки. Ти ще останеш с овцете и към полунощ ще ги прибереш на егрека*.“ Свечерило се и откъм Бургас се задали тъмни облаци. Започнало да ръми, след което паднал силен дъжд със страшни светкавици. Горе от Балкана се разчуло виене на вълци. Кучетата се разпръснали, а стадото се разбягало из цялата поляна. Дядо ми много се уплашил. Някак си успял да хване едно от кучетата, завързал го и се намушил в едни кръстци, където стоял с часове, прегърнал кучето. Когато дъждът спрял, започнал да търси овцете. Тръгнал към едно дърво, откъдето се чувало подрънкване на звънци. Кучето започнало да се дърпа и да квичи. Тръгнал след него като помислил, че другите кучета са удавили някой вълк. Като слязъл в дерето, месечината вече била изгряла и осветила цялата местност. Дядо ми бил ужасен – вълците били разкъсали една овца! Тъкмо започнал да събира стадото и чул – неговите хора идват и пеят! Разказал им за нощните си неволи и ги заплашил, че ще се върне на село да се оплаче на баща си. Уплашени, че ще има голяма кавга, те започнали да го молят да не казва за случилото се.

На разсъмване събрали стадото и видели, че снопите са пръснати из цялата нива. За да избегнат скандала, набързо преместили стадото 4–5 км по нататък. Когато на сутринта собствениците на нивата дошли, не разбрали кой е направил тази беля. Така се отървали.

Записала: Мирослава Николова

* Егрек – лятна кошара за добитък

Белята

Родителите на дядо ми Тодор освен него имали още пет деца – три дъщери и двама сина. Семейство им било бедно, но се справяло. Дядо ми бил изтърсак – най-малкия. Майка му все с това го оправдавала „Оставете го Тошо, той е малък!“

Било през октомври и всички трябвало да отидат на къра. Всички, освен дядо ми! Той тогава бил на 10 години и за да не им се пречка цял ден, го оставили сам в къщи със задачата да сготви, да изчисти и най-вече – да нахрани животните. Сабалян* семейството тръгнало на работа, а той започнал поред да изпълнява заръчаното. По едно време се заплеснал и не видял, че прасето се измъкнало от оградата и влязло в мазата. Там семейството държало зимнината си. Прасето разбутало навсякъде, съборило и изпочупило бурканите. По едно време дядо ми видял, че прасето не е там, дете трябва и тръгнал да го търси. Като го видял, му се приискало да не го е намирал! Гонил го три-четири минути – брех това прасе, не ще да излиза! Взел лопатата и почнал да го удря по задницата, за да го изгони. Прасето се завъртяло и дядо ми – прас! – без да иска го ударил с лопатата по главата. И то легнало... Лежи и не мърда! Казал си дядо ми: „Край, убих го! Майка и татко ще се приберат – половината буркани изпочупени! Прасето умряло! Кой знае какъв бой ще ям!“ С детския си акъл решил, че може да избяга. Събрал малко хляб и хукнал из лозята. Една седмица живял на хляб и грозде. Хубаво, че накрая майка му тръгнала да го търси. Провикнала се през полето „Тоше, Тоше, няма да те бият!“ Ама излъгала...

Записала: Наталия Тодорова

* Сабалян – рано сутрин

Срам

Когато баба ми Зейнеб била на 9–10 години, често я пращали да пасе овцете сама. Всяка сутрин ставала много рано и тръгвала към чайъра* до язовира на село Руен, за да изведе стадото на паша – около 50 овце и малки агънца. Един ден, както обикновено тръгнала със стадото към селото, минала през гората, пресякла реката и стигнала до чайъра. Била много уморена. Жегата била голяма, затова легнала на сянка под едно голямо дърво. Искала само да си почине, но заспала. Минали много часове и вече започвало да се стъмва. Когато се събудила, овцете ги нямало. Силно притеснена забързала към къщи. Вече по тъмно влязла в село. Когато пристигнала, майка ѝ я чакала пред вратата много ядосана. Започнала да крещи така, че цялото село да я чуе. Погнала я с пръчката и я настигнала чак в джамията, където баба ми се била скрила. Извела я за ухото и пред всички ѝ ударила шамар. Повече никога не я оставили сама – все изпращаше някой роднина с нея. Баба ми още носи този срам.

Записала: Зейнеб Рафи Ариф

* Чайър – ливада, пасище

Кукери

Ще ви разкажа една история, която знам от дядо ми по майчина линия Ангел. Това е история за традициите на нашето село на Кукеров ден, случила се в далечната 1973-а между Местни и Сирни заговезни.

„Беше един мноу шумен ден, дядовото. На този ден кукерите играят, за да прогонят злите духове от домовете ни, а също и за берекет и здраве. Те са група мъже, облечени като булка, годеник, моми, баби, мечка с мечкадар, лекар и молла. Пред тях ходят тъпънджия и гайдарин. Начело е булката, следвана от годеника, който държи кросното* пред лицето си с мельо*. Кукерите носят дрянови притове – геги, с които бият всичко живо за берекет и здраве. Те са мноу страшни и с звука на тъпана и гайдата се чуват чак от другия край на селото. Обикалят от къща на къща за да изгонят злите духове, а за отплата ступаните ги даряват с вино, суджук и други дарове.

Този ден с баба ти очаквахме с нетърпение кукерите да дойдат. Бяхме пременени, защото след идването им щяхме да ходим на площада, където продължава кукерския ритуал. Майка ти и леля ти бяха също с нас. Ето че в двора ни влезнаха кукерите и започнаха да танцуват и да ни бият с гегите си. Единият кукер хукна подир леля ти. Слад като кукерите си изпълниха ритуала ги наградахме и си тръгнаха. Бяхме вече на вратата, когато майка ти забеляза, че леля ти липсва. Търсихме, викахме, но никой не отговаряше. Накрая баба ти я намери скрита из под леглото. С много молби и увещания е изкарахме и потеглихме за площада. Там имаше хоро, на което се хванахме и ние.”

Записала: Теодора Георгиева Гергиева

-
- * Кросно – част от тъкачен стан – право кръгло дърво (на едно се навива основата, а на друго – готовата тъкан).
 - * Мельо – малка плетена покривка

Лъжата

На младини баща ми – Валентин Тодоров, по време на престоя си в казармата излязъл в полагаемия му се годишен отпуск. Прибрал се в родния си Подвис да се види с приятели. Събрали се в центъра, приказвали и тъй като приближавал Васильовден, набедили баща ми за именник. Къде Васил, къде Валентин, ама нали е с В, решили да се съберат за празника да почерпи. Хубаво, ама има ли пари – няма ли, никой не го пита. Как да почерпи?

Дошла му наум една шура идея. Прибирал се вкъщи и още на вратата строил баба и дядо и им заявил „Ще се женя!“. Баба скокнала и започнала да нарежда „Как ще се жениш! Аз булката не съм виждала!“. Баща ми я успокоил и тъй като изглеждал много сериозен, родителите му повярвали. Взели да шетат – дядо ми облякъл костюма си, а баба ми взела да готви и нарежда масата.

Дошла компанията, инструктирана какво да казва! Веселбата продължила цяла нощ. По едно време дядо ми дискретно започнал да си сочи часовника и да пита, кога ще ходят за булката, но баща ми самонадеяно отговарял „Аз като дойда да се женя, ще ти кажа!“.

На сутринта баща ми се събудил в чужда къща. Как се е озовал там – не помни. Събрал си дрехите и се измъкнал през прозореца. Пътьом за вкъщи срещнал дядо ми – още с костюма! Изпъчен и сериозен дядо ми застанал срещу него и започнал да подмята „Ти от много пиене забрави да се ожениш!“

И тъй, когато баща ми за втори път казал, че ще се жени – този път за майка ми, трябвало много дълго да доказва намеренията си.

Записала: Наталия Тодорова

Младежки трепети

Дядо Стойчо и баба Мария – родителите на моята майка, се запознали и залюбили на хорото. Дядо ми отраснал в средно заможено семейство, докато семейството на баба ми било бедно, но за сметка на това живеело щастливо и сплотено. Баба ми била най-голямото дете в семейството и като всяка мома по онова време, помагала вкъщи и се грижела за тримата си по-малки братя и сестри.

По онова време на хорото момите и момците не се хващали за ръце, а за кърпички. Младите ергени си харесвали девойки на хорото, след което пращали сватовници да ги искат от семействата им. Дядо ми разказваше, че всяка сутрин отивал да пресреща баба на кладенеца, където тя ходела с харкумите* и кобилицата да пълни вода. Всеки път той я молил да му даде да пие от нейните харкуми. Така момчетата показвали на момите, че ги харесват.

Дядо ми поискал баба и те се сгодили. Някога, преди сватбата младите нямали право да остават насаме. Ергените можели само да правят „серенади“ на момите на седенките или под прозорците на домовете им.

Тогава хората много държали на честта!

Записала: Мария-Михаела Бахова

Любов

Това е история за любовта на родителите на баща ми – баба ми Росица и дядо Симеон от село Скалак, община Руен. Тя започнала още в училище, без самите те да подозират, какво ги чака.

Баба ми не пази хубави спомени от училище с него. Били в четвърти клас. По онова време в училище се ходело с униформи, а момичетата трябвало да бъдат сплетени на две плитки. Баба ми си правела три плитки. Така ѝ харесвало! Все ѝ се карали за това. Един ден учителката побесняла, изкарала една ножица и попитала иска ли някой да отреже третата плитка. Симеончо подскочил „Аз, аз!“ и взел, че я отрязал. Тогава го „намразила“.

Пораснали. Баба ми помагала на семейството си в земеделието.

* Харкуми – менци

Един ден, докато работели на нивата, дядо ми Симеон дошъл с баща си да изкупят част от земеделската им стока. Тогава се видели за пръв път от много време и се погледнали с друго око. По-край общата им работа започнали да се виждат често и постепенно се влюбиха. Започнали да се срещат тайно. На всяка среща дядо ми идвал с един зюмбюл и пеел песента „Росни ми, росни, Росице“. Баба ми пазела цветята до последно и когато изсъхнали, събирала малките сухи листенца и ги слагала в една кесийка.

Но родителите на баба имали други планове. Вече били решили да я дадат на друг мъж, когото тя била виждала само веднъж. Докато баба ми се срещала тайно с дядо, родителите ѝ все повече говорели за Любчо от Неделино. Баба виждала накъде отиват нещата и казала на дядо. Той се запалил! Бил готов на момента да иде да я поиска, но баба го убедила да изчака.

Една вечер, като се върнала от „нивата“, защото си „забравила“ мантото (така казвала на родителите си, когато се срещала с дядо), видяла под асмата седнали гости от Неделино. Тя седнала мълчаливо и ги слушала какво си приказват, но не знаела, че дядо ми минал по улицата и видял сватовниците. На следващия ден той дошъл със закъснение на уговорената среща без зюмбюл и без песен. Бил решил, че баба ми е приела. След седмица сватовниците пак дошли. Говорили с родителите на баба ми за намеренията си. Пра-дядо ми извикал баба, за да и каже за решението си и тогава тя им разказала за Симеон. Майка ѝ побесняла, но баща ѝ нищо не казал. След няколко дни сватовниците отново били у тях: „Живо, здраво! Ние со ден сме решили да искаме вашата щерка за наша булка“, казали на прага гостите. „Влезте! Вратата ми е отворена за всеки, само душмани* не приемам“, – рекъл баща ѝ и продължил: „Сега, знаем са. Вие лоши хора не сте. Само че преди вам, мойта щерка друго момче го ищяше. Обещали сме сега. Залюбили са се, за друг не щат да чуват да се женят. И вашето момче е хубаво, ама на – пустоно сърце не пита и да не става патило, сме решили енъйка, да ги женим. По живо, по здраво, всичко ще се забрави и всеки по пътя си.“ С тези думи изпратил гостите си. Баба ми усетила срама му, но той дълбоко в себе си знаел, че постъпва правилно. „Такъв баща като моя исках и за своите деца. Такъв човек видях в дядо ти!“ – така завърши баба ми разказа си.

Записала: Елеонора Драганова

* Душманин – лош човек

Корени

Това е историята на дядо ми по бащина линия Ахмед. Роден е в село Зайчар. През 1978 една от сестрите му се изселила в Турция. 11 години по-късно, по време на новата изселническа вълна и неговото семейство, заедно с това на по-големия му брат, тръгнало за Турция. На границата имало голяма опашка, затова били принудени да се отбият в един байър* край град Мичурин. Там чакали пет дни в големи несгоди. Нямаło къде да спят, а дъждът не спрял три дни. На петия ден преминали границата. Настанили се при сестра му, с която не се били виждали цели 11 години. Предстояло най-важното – да си намерят работа, за да оцелеят. Дядо ми започнал работа в дьокташ* фабрика, а баба ми – в консервна. Баща ми се хванал като сервитьор в един ресторант, а леля ми – в халане*. Така три семейства живели 9 месеца в къщата на сестрата на дядо ми. Въпреки усилията, които положили, не могли да свикнат с живота там и когато разбрали, че съселяните им се връщат в България, решили и те да се върнат в родните си земи. Когато се прибрали, вече нищо не било същото. Трябвало да положат големи усилия за да се възстановят. Намерили си нова работа, построили нова къща, захванали се с животновъдство и земеделие и започнали живота си отначало.

Записала: Фатме Юмер Ахмед

-
- * Байър – поляна
 - * Дьокташ – леярна
 - * Халане – тъкачна фабрика за килими

За смисъла

Родът ни произхожда от град Кония, Турция. Прадедите ни са се преместили в България между 1640 и 1650. Пра-пра дядото на дядо ми отвлякъл своята жена, когато била на 14 години. Не се върнал в Турция, защото трябвало да плати с кръв за отвличането ѝ. Прекъснал всичките си роднински връзки там и се заселил в България.

Ще ви разкажа историята на дядо ми Рамадан, по прякор Солак – Левичаря. Били трима братя и една сестра. Дядо ми бил най-малкия. Участвали във Втората световна война, като помагали на ранените войници на фронта. Пренасяли ги в палатки, където превързвали раните им. Тогава дядо е бил на 25 години. Тримата братя живеели в един и същи двор. Най-големият брат се грижел за кравите, средният – за козите, а дядо ми – за овцете. Къщите им били построени от плет, изработен от прътове. Стените били измазани с кал и слама и накрая белосани с бяла глина. Било уютно и топло. Нямали легла и спели по земята върху дюшеци от овча вълна. Закуската и вечерята винаги били при най-големия брат, тъй като той бил касата на фамилията. Дядо имал 3 деца. Те наричали братята му „татковци“, а съпругите им имали за свои майки.

Когато се основали ТКЗС-тата през 1944 им отнели всичките земи и по-голямата част от животните. Оставили им една крава, пет овце и пет кози, заради малката дъщеря на дядо.

Дядо ми живя 85 години. Не се беше возил в кола и никога не беше посещавал зъболекар или лекар. През всичките тези години здравето му беше в перфектно състояние. Виждаше и чуваше добре и нямаше нито един паднал зъб.

На моменти животът му е бил много тежък, но бе щастлив, че държи внуците в ръцете си. Някои от тях видя пораснали, други в началните моменти на живота им. Сега ни гледа от горе и ни наблюдава. Остави силни корени на дървото на нашия род, точно както предците си.

Записала: Айлин Себайдин Салиева

РОДОВИ ИСТОРИИ ОТ РЕГИОНА НА КЪРКЛАРЕЛИ, ТУРЦИЯ

Първопроходци

Преселването на семейството на дядо ми в нашето село представлява важно събитие в историята на рода. Бащата на дядо ми – Шериф Юдже, бил на петнайсет години, когато се преселил от село Ахметлер, обл. Къркларели, окр. Кофчаз в мочурлив район, намиращ се в близост до с. Йенибедир. Там, където сега се намира с. Йенибедир, тогава имало чифлик. Преселниците от балканските села се обединили и купили чифлика. По-късно един важен човек, живеещ в Къркларели, начертал устройственния план на селото. Хората се заселили според плана и чифликът се превърнал в село.

Записал: Ергин ЮДЖЕ

Раздяла

По времето, когато семейството на дядо ми се преселило тук от България, животът в Турция бил много тежък. Те живеели в бедност там, където се заселили. Дядо ми бил на седем-осем години, а братовчед му, син на вуйчо му – на пет-шест. Когато семейството обедняло дотолкова, че вече не било в състояние да се грижи за децата, решили да дадат братовчедата на дядо ми на бездетно семейство от горното село. Детето било достатъчно голямо да разбере, че го дават за осиновяване и затова се съпротивлявало. Баща му бил решен да го даде за отглеждане на другото семейство и за да може детето да свикне по-лесно с новия си дом, заедно с него изпратили и дядо ми в горното село. След седмица, когато дядо ми си тръгнал оттам, братовчед му много плакал и го молил да го отведе къщи. Дядо ми много се натъжил, но въпреки това оставил братовчед си при новото му семейство. Винаги, когато го помолим да ни разкаже някоя история от миналото, той си спомня за преживяната бедност и за братовчед си.

Записал: Айбюке ЧЕЛИК

Превратностите на живота

Едно лято, когато настъпило време за прибиране на посевите, семейството на дядо ми успяло да се запаси с достатъчно количество слама и фактът, че са се подготвили за зимата ги изпълвал със спокойствие. По същото време съседът им правел ремонт на къщата си. В разположен в градината голям казан вряла вода, която използвали за почистване на дома. Малкото им дете се заиграло около огнището, измъкнало една горяща главня изпод казана и се насочило към запасите ни от слама. Опарило си ръката и метнало горящата главня върху сламата. Сламата пламнала мигновено. Семейството на дядо ми направило опит да овладее огъня, но пламъците се разраснали и обхванали също и оборите. Половината обори изгорели, животните пострадали, а сламата се превърнала в пепел. Семейството на дядо ми, което преди това се радвало, че зимата ще мине леко, едва преживяло снежния сезон. Когато и да се върне към спомените си, дядо ми винаги разказва този случай така, сякаш го е преживял вчера и споделя, че са били в много голямо затруднение.

Записал: Еда КЪОПРЮЛЮ

Амбицията

Когато мама завършила гимназия дядо ѝ казал, че няма да я изпрати да учи в университет, защото няма достатъчно средства за това. Мама се записала на курс по машинопис, за да може да си намери работа. След като завършила курса се регистрирала в бюрото за безработни. Когато навършила осемнайсет от бюрото за безработни ѝ се обадили, за да я поканят на интервю за работа. Разбира се, на интервюто се явили и други кандидати. Имало три свободни места за стажанти, а се явили петнайсет души. На първия етап работодателят имал изискване кандидатите да владеят машинопис и мама го преминала. Последвало събеседване. След събеседването останали петима души, сред които била и майка ми. Служителите казали на кандидатите, че ще ги потърсят и ги отпратили. Изминали три месеца без никой да се обади. Мама била принудена да започне работа на полето и това било причина за постоянни дразги между нея и дядо ми. Накрая пристигнало писмо, в което се съобщавало, че мама е одобрена за

работата. Естествено, тя била на седмото небе. Дядо изобщо не допускал, че ще я назначат и затова в началото се противопоставил, но след дълги увещания мама успяла да го убеди. След няколко години дядо ѝ се извинил задето се противопоставил в началото. Случилото се изцяло променило живота на мама.

Записал: Асуде КЪПЧАК

Сблъсъкът

През 80-те години на миналия век вуйчото на баба ми по майчина линия, който преди това бил кмет на селото, многократно предупреждавал младежите от селото да не се забъркват в политически събития, но няколко души, които го смятали за свой враг и се дразнели, че той се ползва с уважение в селото и думата му се чува, настроили младите срещу него. Една нощ младежите направили поразии на различни места в селото. Вуйчото на баба ми по майчина линия се ядосал заради станалото и зашлевил седящия в кафенето седемнайсетгодишен син на свой роднина, защото бил сред виновниците. Получилият плесница младеж не могъл да се примири със случилото се и наръгал с нож вуйчото на баба ми. Тъй като закъснели да го откарат в болницата, той починал. Този случай е много важен за семейството ми и най-вече за баба ми по майчина линия.

Записал: Джерен ГЮЛЕР

Грижата

Не ми е известен случай, който да е оказал влияние върху най-възрастните членове на семейството, но смятам, че появяването на децата и особено моето раждане, е събитие, което е повлияло върху семейството. Майка ми била още девойка на шестнайсет, когато пристанала на баща ми и на седемнайсет години се сдобила с първата си рожба, раждайки мен. Тъй като била още малка, тя не знаела почти нищо относно това как се отглеждат деца. Било ѝ трудно да се справя, а баща ми работел, поради което се наложило баба ми по бащина линия да ѝ помага в отглеждането ми.

Записал: Дамла ШИРИН

Сватовници

За мен най-интересна е историята с женитбата на баба ми и дядо ми по бащина линия. Докато лежал в затвора, дядо се сприятелил с родственик на баба, който му споменал за нея и казал, че ако иска, може да ги запознае. След като дядо проявил желание, а баба се съгласила, те се видели веднъж, а после се оженили. Подписали пред затвора. Видели се само два пъти преди да заживеят като семейство.

Записал: Джерен ЧЕТИН

Земляци

По времето, когато татко отишъл да иска мама за жена, неговото семейството живеело в село Кайнарджа, а нейното – в Умурджа. Когато бъдещите сватове се видели за пръв път те дълго си разменяли любезности, защото не се познавали. По едно време дядо ми, който е баща на майка ми, попитал кандидат-сватовете от кое село са, а когато получил отговор, че са от Кайнарджа казал на бащата на татко: „Ето откъде те познавам!“. Навремето дядо ходил от Умурджа в Кайнарджа, за да жъне нивите и там бил виждал другия ми дядо, но първоначално не се познали един друг. Така се унесли в разговори за отминалите години, създала се задушевна обстановка и двете семейства бързо се сблизихи.

Записал: Каан ПАСА

Обрат

По времето на Балканската война безработицата и трудният живот в Тосчалъ (Горно Прахово) и Кърджали принудили семейството на прадыдо ми по бащина линия да се пресели в с. Камчия, Карнобатско. Баба и дядо се запознали там и се оженили. Заради начина на управление по онова време, те отглеждали тютюн на предоставените им от държавата ниви и се занимавали с животновъдство. Татко и двете ми лели са се родили там. През 1969г. поради носталгията, която изпитвали към родината си, семейството последвало примера на вуйчото на дядо ми и се изселили в Турция. Заминаването им в Турция напълно променило живота им. Изселването им се счита за повратна точка в живота на фамилията.

Записал: Йигит ЙОЗКАН

Бедата

Веднъж баба ми по майчина линия ми разказа, че преди мама да се роди тя имала дъщеря на четири – пет години. Била достатъчно голяма, за да се разхожда сама в градината. По това време хората от селото се прехранвали със земеделие. Един ден баба и дядо отишли на нивата и оставили момиченцето на вуйчо ми, който бил най-голямото дете в семейството. Вуйчо ми задремал и момиченцето излязло навън. В двора на къщата имало кладенец, чийто капак не бил затворен и момиченцето паднало в него. Когато се прибрали баба и дядо започнали да търсят изчезналото дете. Съседите също се включили в издирването. Мислели си, че едно малко дете може да се заиграе и да влезе в кокошарника или пък да се скрие някъде и затова претърсили домовете и градините си. Накрая съседите попитали дали баба и дядо са проверили в кладенеца. Баба първо не искала да надникне в кладенеца, защото се бояла от най-лошото, но дядо се спуснал вътре и намерил детето мъртво. На баба ѝ призляло и съседите се опитвали да я свестят.

Няколко години след смъртта на момиченцето се родила майка ми. Баба казваше, че погледне ли мама, винаги вижда починалото момиченце.

Записал: Чагатай ДЖАНСЕВЕР

Краят

През 2001г. прабаба лежеше болна вкъщи. Аз бях на 2 години тогава. Живеехме заедно в една къща и тъй като родителите ми работеха, баба и дядо се грижеха за мен. През нощта състоянието на прабаба се влоши и дядо я откара в болницата. Преди това не беше боледувала от нищо, отпадна изведнъж. В болницата ѝ поставиха грешна диагноза и тя почина. Смъртта на прабаба се отрази много върху семейството ни, защото тя ни обединяваше и поддържаше традициите. Докато тя беше жива животът ни течеше по установен ред, празнувахме религиозните празници както повелява традицията, посрещяхме много гости. След като тя си отиде родът се разпръсна. Тя ни обединяваше и тълкуваше като добър знак всичко случващо се. Винаги беше позитивна, почиташе и продължаваше традициите. Затова смъртта на прабаба оказва голямо влияние върху живота на семейството ни.

Записал: Айше Нур ЯГЪТ

Надеждата

Искам да споделя с вас една важна за семейството ни история. За жалост тя е малко тъжна. През 2009 г. леля претърпя тежък инцидент на пътя и загуби пръстите си. 3 месеца лежа в болница. Когато дойде време да я изписват тя бе загубила желанието си да живее. На излизане от болницата, най-неочаквано за нея, в друга болнична стая тя зърна един мъж, който беше загубил цялата си ръка. В негово лице тя намери събрат по съдба. Запознаха се и се заобичаха. Беше любов от пръв поглед. Миналата година се ожениха. Кой може да предположи, че такъв нещастен инцидент може да доведе до щастлив край!?

Записал: Ирем Нур ШЕНАЛ

Толерантност

Праядо ми, който е баща на баба ми по майчина линия, много обичаше морето и затова често ходеше във вилата на дъщерите си. Веднъж, когато отишъл на почивка при дъщеря си той решил да се изкъпе в морето. Докато плувал, едно гръцко момиче помислило праядо ми, който имаше дълга брада за свещеник и го прегърнало. Дядо ми бил много изненадан и попитал какво се случва. Момичето попитало праядо дали е свещеник, а той отговорил, че е мюсюлманин. Всички туристи наоколо се възползвали от случая и един по един дошли да го прегърнат. Всеки път, когато праядо ни разказва тази случка ние се смеем от сърце.

Записал: Ирем БАШАРАН

Завинаги

Едно от събитията, оказали най-голямо въздействие върху мен и семейството ми, е смъртта на дядо. Беше болен от рак, но се държеше повече от всички ни. Дядо беше учител, той ме научи да чета и да карам колело. Беше ми като втори баща. Той ме отгледа. Мога да кажа, че когато той си отиде преживях най-голямата болка в живота си. Обичам го много и усещам, че той ме гледа.

Записал: Зейнеп АЙДЪ

Уроците на живота

Ще споделя нещо, което мама ми е разказвала в разговорите ни за миналото. През първата година от съвместния си живот родителите ми живеели в оскъдица. Дори когато било много студено, те не палели печка, защото нямали въглища. Понякога хазяите им ги съжаливали и им давали въглища, за да се стоплят, друг път мама събирала пепелта от въглищата на другите хора. Мама носела провизии от село, за да могат да се прехранват. Сега живеем добре, в състояние сме да си купим каквото ни се прииска, живеем в отоплени домове. Мама казва, че трябва да си вземем поука от разказите ѝ и да ценим това, което имаме.

Записал: Джан Бертан ГЮЛ

LÜLEBURGAZ LİSESİ
İnönü District Station Street 31/1,
39750 Luleburgaz
+902884171118
964134@meb.k12.tr
www.luleburgazlisesi.meb.k12.tr

Платформа АГОРА – клон Бургас
ул. „Хан Крум” 15 Б
8000 Бургас
тел. 0896 669 229
office@agora-bg.org
www.agora-bg.org

СОУ „Епископ Константин
Преславски”, 8010 Бургас
ж.к. „Славейков”
тел. 056 86 09 05
sskpreslavski@abv.bg
www.preslavski.eu